Svæðisskipulag

Verkfæri til byggðaþróunar

Matthildur Kr. Elmarsdóttir
Skipulagsfræðingur M.Sc.

Meginskilaboð kynningarinnar

Svæðisskipulag

- er stefnumótandi skipulagsáætlun
- getur gengt hlutverki sóknaráætlunar eða spilað saman við slíka áætlun
- getur náð til mismunandi viðfangsefna
- byggir á greiningu á auðlindum, sögu, staðaranda og samfélagi
- setur framtíðarsýn og skilgreinir markmið og leiðir að henni
- er framfylgt með aðalskipulagi og deiliskipulagi, fjárhagsáætlunum og verkefnaáætlunm
- hægt að beita til að styrkja ímynd og sérstöðu

Hvað er svæðisskipulag?

- Skipulagsáætlun tveggja eða fleiri sveitarfélaga.
- Sameiginleg stefna um byggðaþróun og þá þætti landnotkunar sem talin er þörf á að samræma.
- Staðbundnar ákvarðanir um landnotkun eingöngu teknar ef nauðsynlegt þykir.
- Svæðisskipulagsnefnd sér um framfylgd.
- Afgreiðslur háðar samþykki allra hlutaðeigandi sveitarstjórna.

Stigskipting skipulagsáætlana

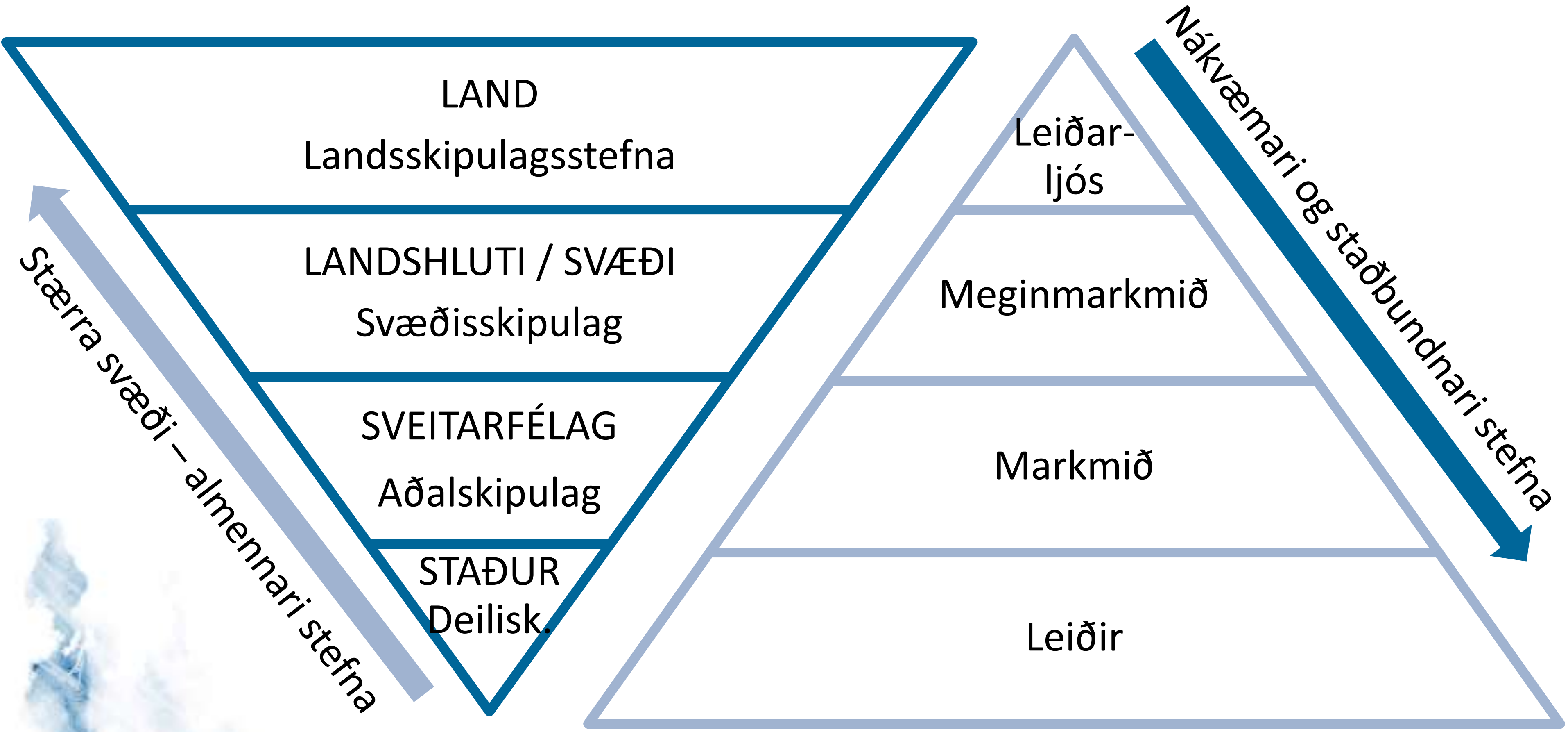

Svæðisskipulag sem stefnumótandi skipulagsáætlun

- Skipulagslögin segja:
  - Staðbundnar ákvarðanir um landnotkun skulu eingöngu teknar ef nauðsynlegt þykir að tryggja sameiginlega hagsmuni, útfæra landsskipulagsstefnu eða samræma landnotkun í fleiri en einu sveitarfélagi
- Heildarstefna um mörg viðfangsefni
  - Dæmi: Svæðisskipulag Snæfellsness
- Stefna um eitt viðfangsefni
  - Dæmi: Svæðisskipulag ferðaleiða og áfangastaða

Svæðisskipulag sem sóknaráætlun

Svæðisskipulag

- ✓ Sameiginleg stefna um byggðaþróun og landnotkun
- ✓ Forsendugreining
  - – Umhverfi og aðstæður
  - – Mannfjöldaþróun
  - – Þróun í atvinnumálum
- ✓ Viðfangsefni
  - – Frjáls
- ✓ Stefnumótun
  - – Framtíðarsýn
  - – Markmið og leiðir
- ✓ Samráð
- ✓ Framfylgd
  - — Skipulagsáætlanir og einstök verkefni

Byggt á skipulags-reglugerð nr. 90/2013

Sóknaráætlun

- ✓ Þróunaráætlun í atvinnu-, byggða- og menningarmálum
- ✓ Forsendugreining
  - – Stöðugreining
- ✓ Viðfangsefni
  - – Menningamál
  - – Nýsköpun og atvinnuþróun
  - – Uppbygging mannauðs
  - – Lýðfræðileg þróun
- ✓ Stefnumótun
  - – Framtíðarsýn
  - – Markmið og leiðir
- ✓ Samráðsvettvangur
- ✓ Framfylgd
  - — Áhersluverkefni
  - — Uppbyggingarsjóður

Byggt á Samningi um sóknaráætlun Suðurlands 2015-2019

Ein áætlun – Samræmd markmið

	Svæðisskipulag - sóknaráætlun		
	Stefna í skipulagsmálum	Stefna í atvinnumálum	Stefna í fræðslu – og markaðsmálum
TEGUNDIR MARKMIÐA	U - markmð • mótun umhverfis og byggðar	A – markmið • þróun atvinnustarfsemi	Þ – markmið • þekking, miðlun og markaðssetning
FRAMFYLGD MARKMIÐA	aðalskipulag deiliskipulag bygginga- og framkvæmdaleyfi	fjárhagsáætlanir framkvæmdaáætlanir verkefnaáætlanir	

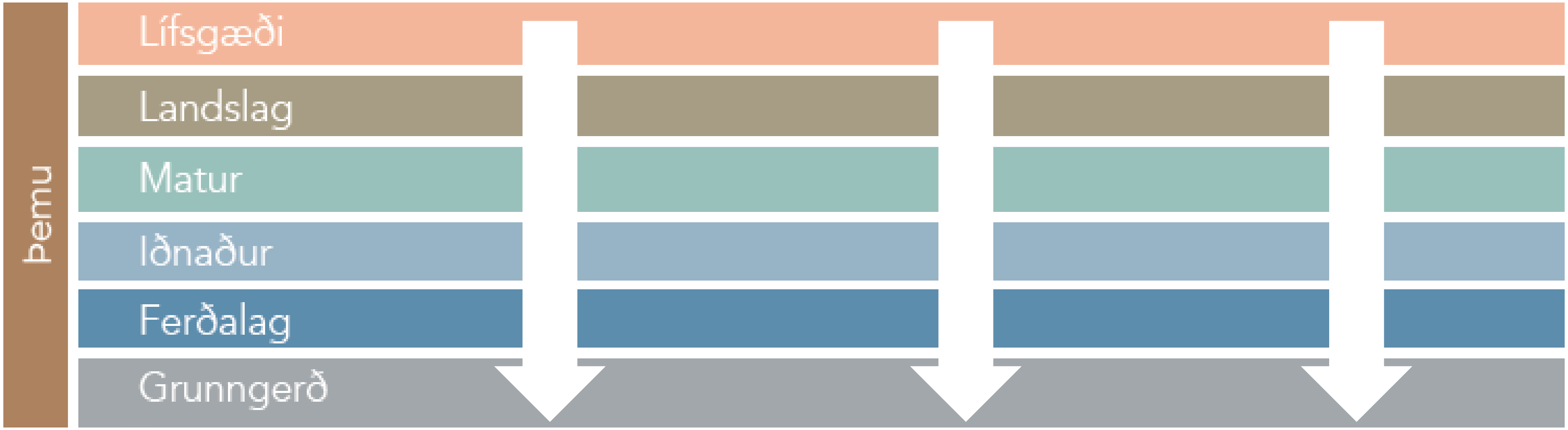

ANDI SNÆFELLSNESS

auðlind til sóknar

Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026

Hlutverk svæðisskipulagsins

Sóknaráætlun Snæfellinga,
um hvernig sveitarfélögin og atvinnulífið,
í **samvinnu** við íbúa,
hyggjast stuðla að því í sameiningu
að þróun atvinnulífs og byggðar á Snæfellsnesi
taki í auknum mæli mið af **sérkennum** svæðisins m.t.t.
náttúru, menningar og mannauðs,
í því skyni að auka **verðmætasköpun**.

Auður svæðisins nýttur í öllum greinum

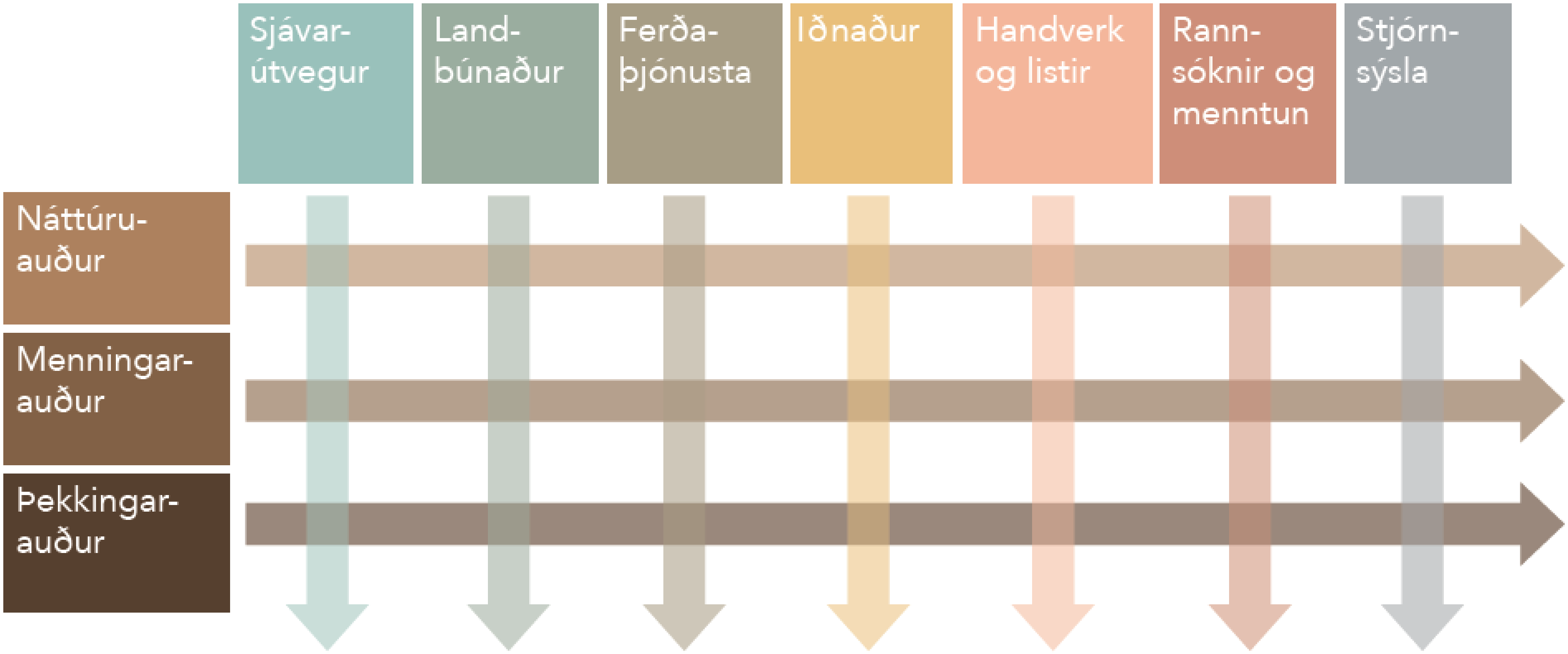

Samvinna greina

	Sjávar-útvegur	Land-búnaður	Ferða-þjónusta	Handverk og listir	Rannsóknir og menntun	Stjórnsýsla
Sjávar-útvegur					Náttúrustofa Vesturlands	
Land-búnaður	matís		BEINT FRÁ BÝLI		matís	
Ferða-þjónusta						Náttúrustofa Vesturlands
Handverk og listir		Viltu teppi eða vettlinga af þinni kind?				
Rannsóknir og menntun	VÖR					
Stjórnsýsla						

Byggt á því sem fyrir er

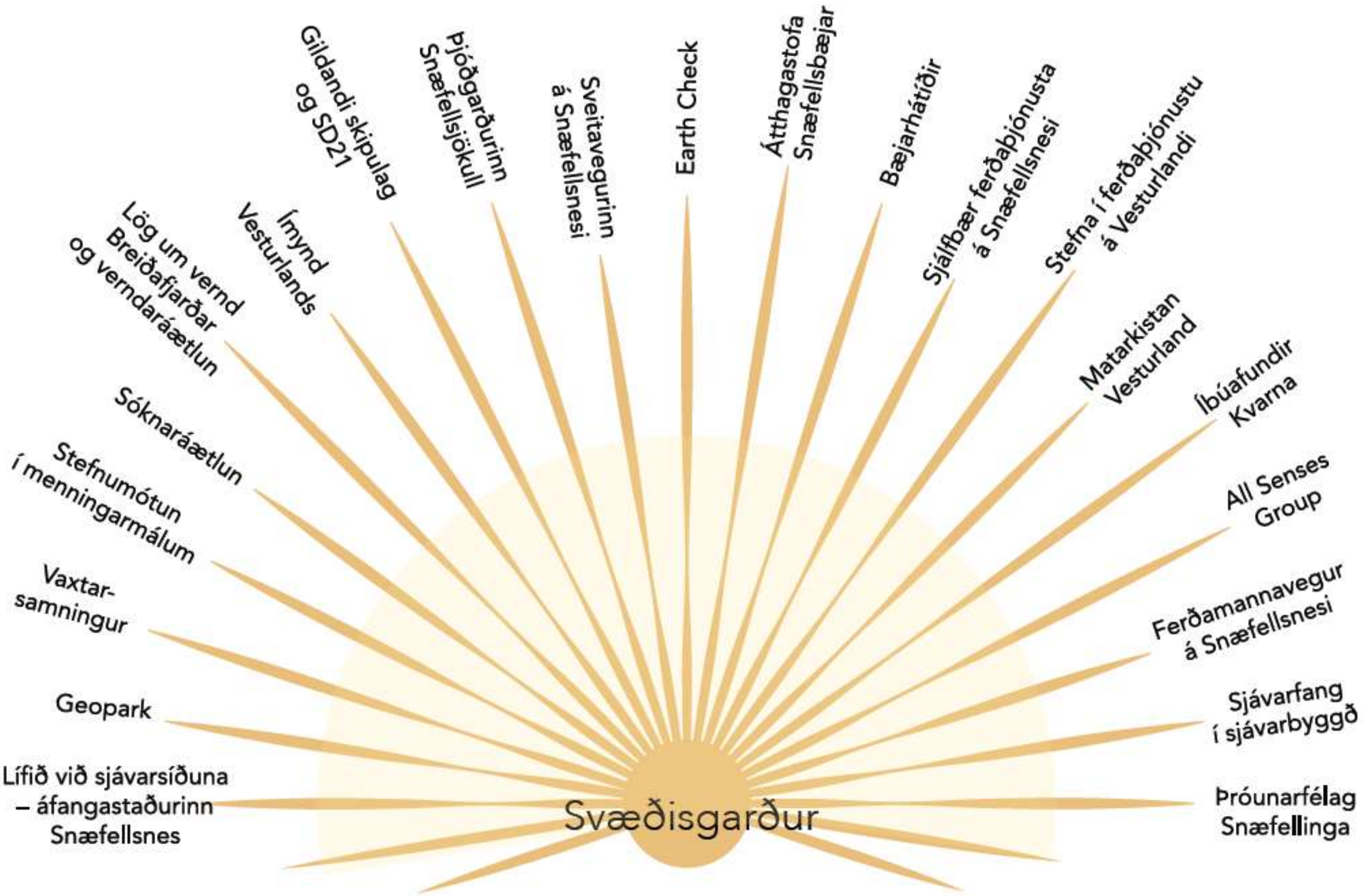

Áfangaskipt ferli

GAGNAÖFLUN	Upplýsingar úr landfræðilegum gagnagrunnum	Upplýsingar úr eldri og nýrri verkefnum	Upplýsingar frá íbúum og ferðamönnum	Upplýsingar úr vettvangsferðum	Upplýsingar frá stofnunum og lykilaðilum	
FLOKKUN OG KORTLAGNING	Landmótun og vatnafar	Lífríki	Atvinnulíf, búseta og landnotkun	Samfélag og menning	Menningarlegar skírskotanir	Landslagsgreining
GREINING OG TÚLKUN	Sérstaða og staðarandi	Áskoranir	Tækifæri	Áherslur		
STEFNUMÓTUN OG UMHV.MAT	Lífsgæði	Landslag	Matur	Iðnaður	Ferðalag	Grunngerð

Auður svæðis er grunnur að sókn

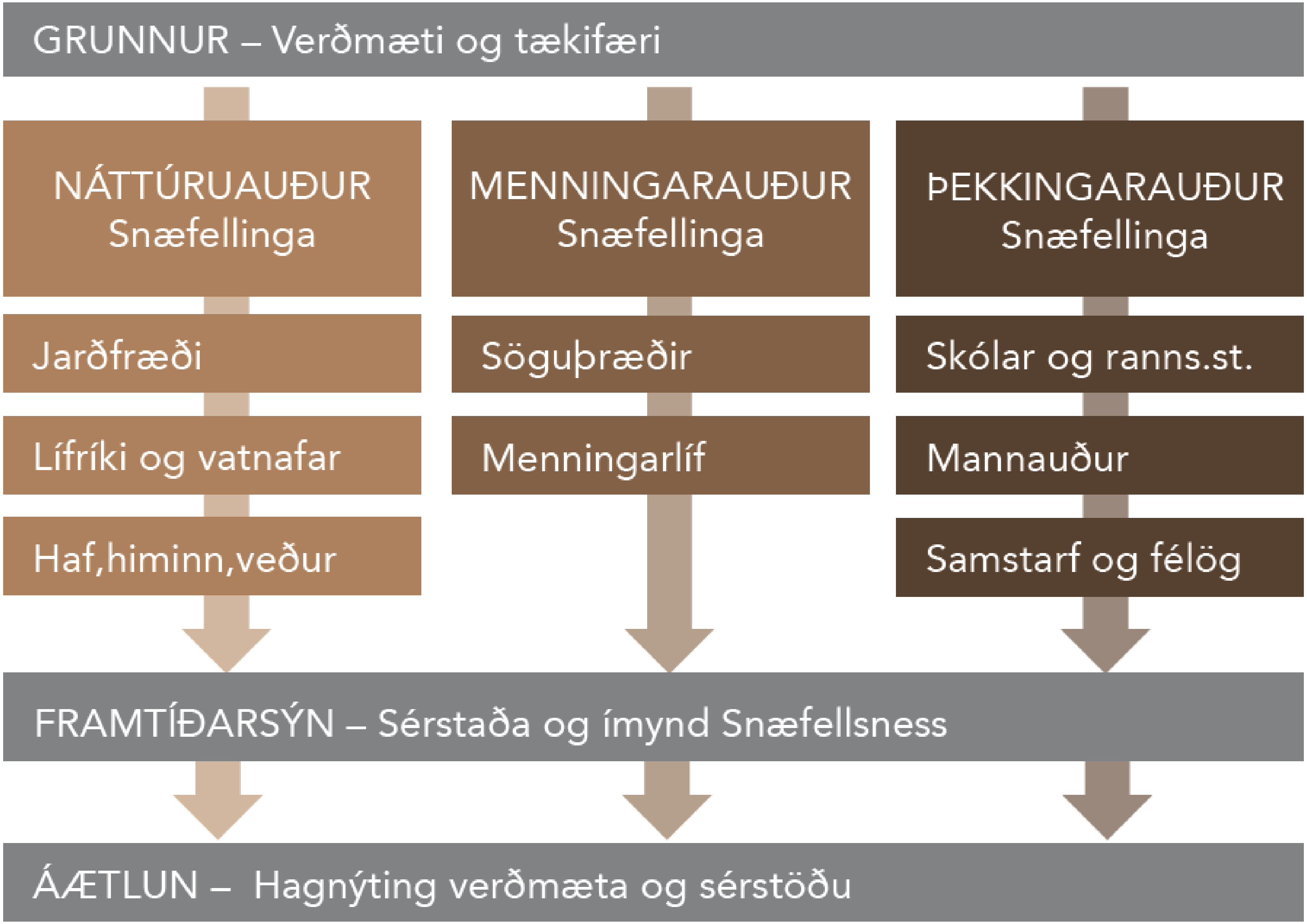

Náttúruauður

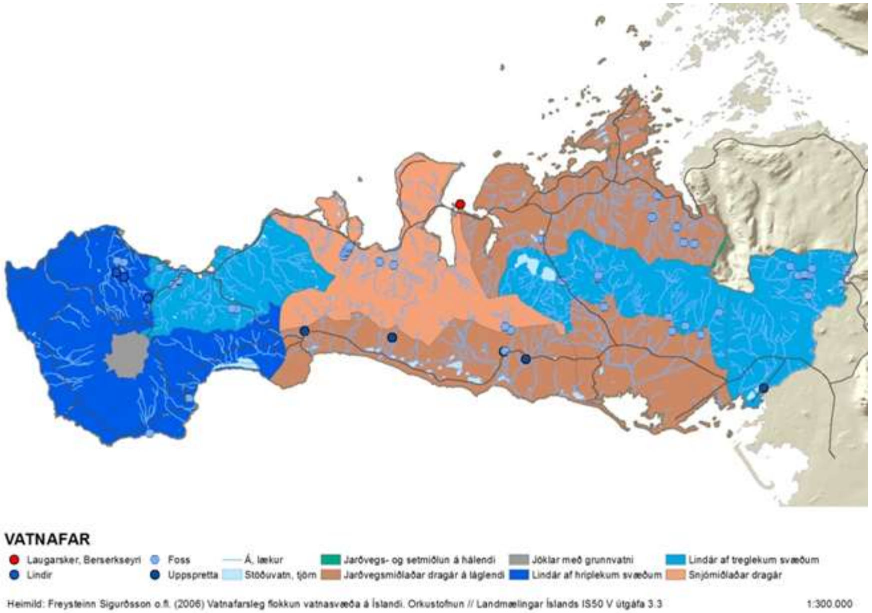

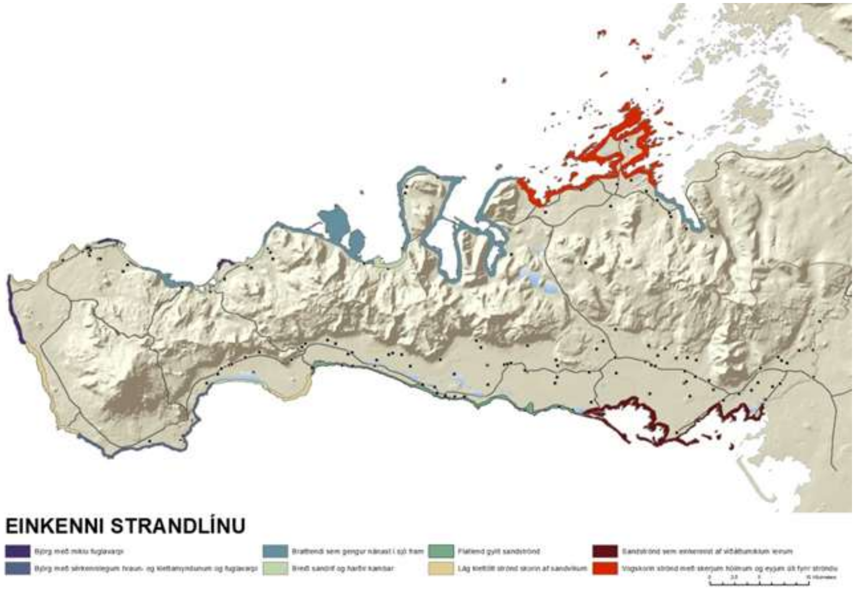

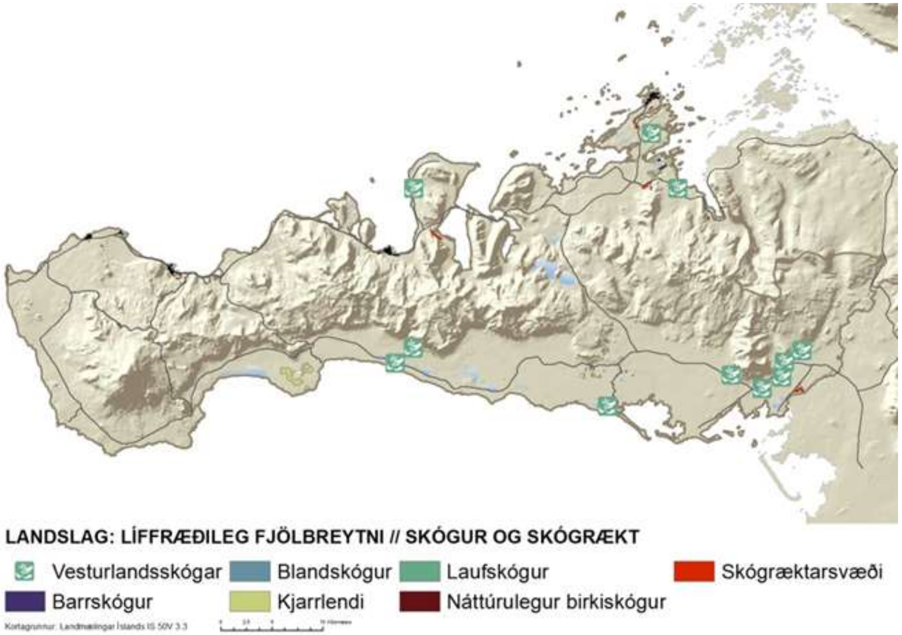

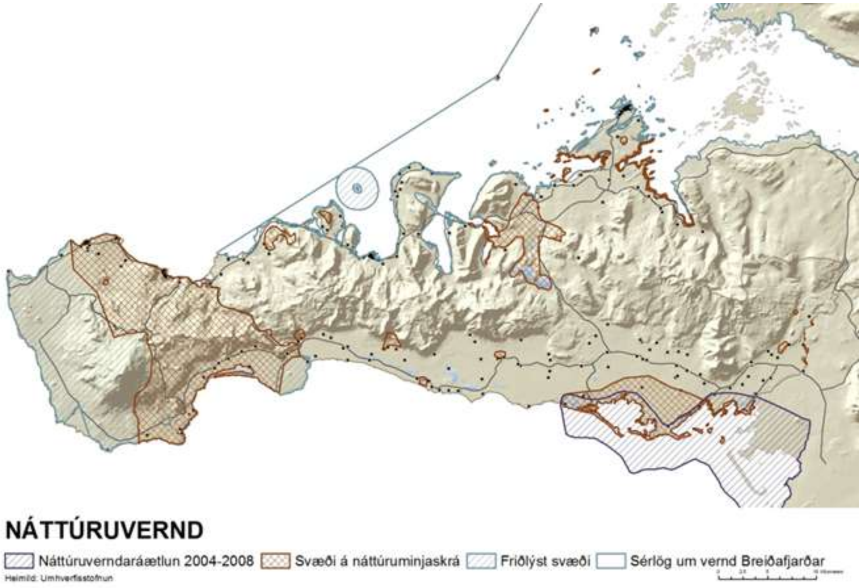

Menningarauður

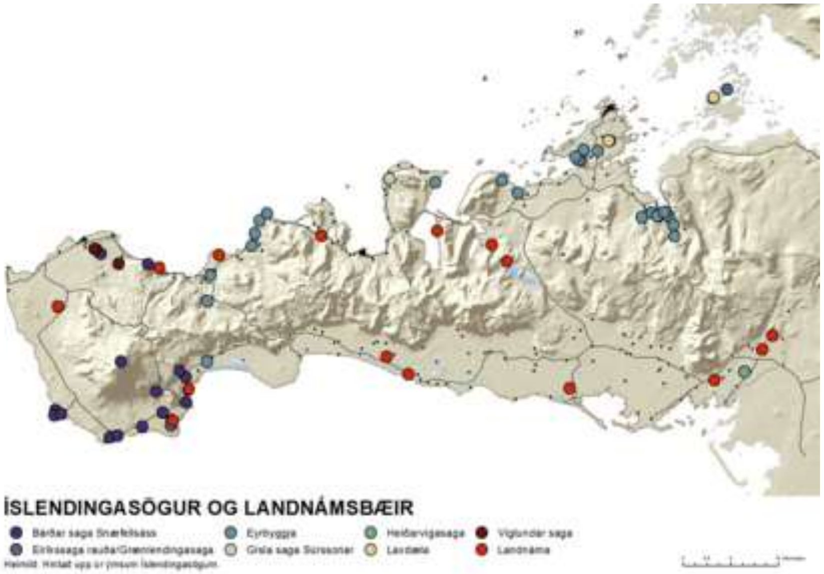

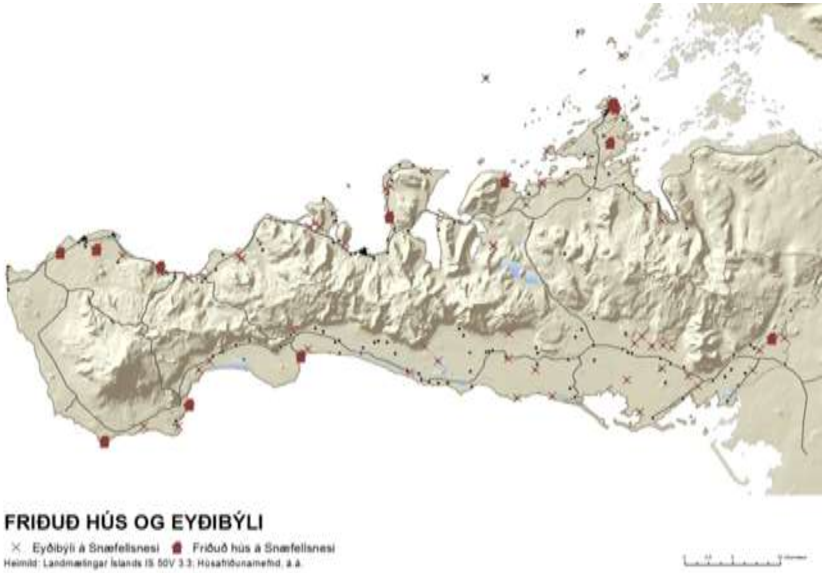

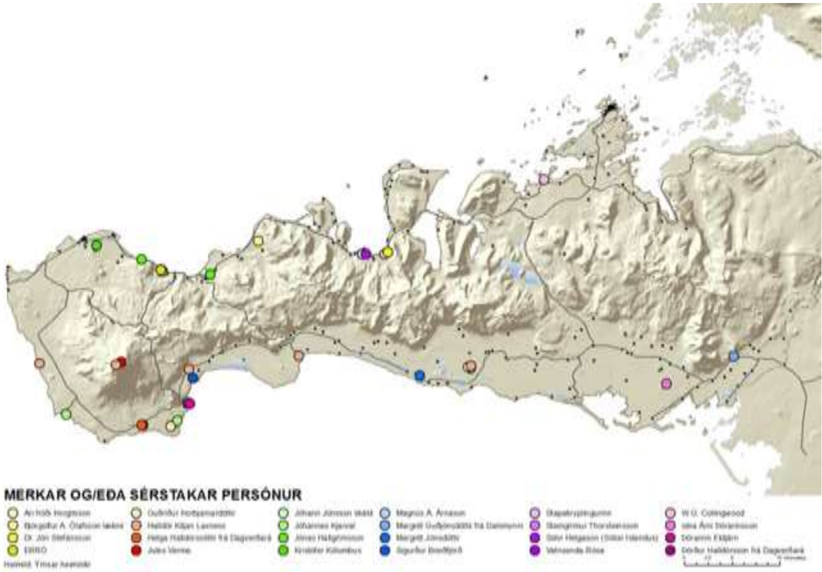

Þekkingarauður

MANNAUÐUR OG VERKÞEKKING

Verðmæti

Á Snæfellsnesi er að finna fólk með mikla þekkingu í grunnatvinnugreinunum, sjávarútvegi og landbúnaði. Þekking á útgerð, veiðum, fiskvinnslu, netagerð og markaðsmálum byggir á langri sögu. Sama má segja um þekkingu í landbúnaði, bæði sauðfjárrækt og kúabúskap.

Þekking íbúa á heimahögum sínum, sögu þeirra og náttúru, er líka mikilvæg auðlind. Nýta þarf þekkingu sem e.t.v. er á undanhaldi; verkþekkingu fólks og þekkingu á gömlu handverki, hjá þeim sem geta kennt áhugasömum. Á Sjúkrahúsinu í Stykkishólmi er verðmæt sérfræðiþekking sem mikilsvert er að halda í svo og hjá rannsóknarsetrum svæðisins.

Ekki má gleyma að 13% íbúanna á Snæfellsnesi eru erlendir ríkisborgarar. Í þeim býr líka mikil þekking, sem bæði snertir bakgrunn fólks og menntun, en einnig þekkingu þess - sem aðkomufólks - og reynslu, af samfélögunum á Snæfellsnesi.

Tækifæri

Byggja þarf áfram ofan á þá miklu reynslu og þekkingu í sjávarútvegi og nýtingu sjávarauðlinda sem fyrir hendi er á svæðinu. Aukin samvinna á milli sveitarfélaga, atvinnulífsins og rannsóknarsetra getur hjálpað þar til.

Standa mætti fyrir námskeiðum, t.d. í gegnum Símenntunarmiðstöð Vesturlands, Átthagastofu Snæfellsbæjar, Byggðasafnið eða sambærilega aðila, um gamla verkþekkingu, gamalt handverk og sögur af svæðinu til að skila þekkingu áfram frá einni kynslóð til annarrar.

Áskoranir, tækifæri, áherslur

VINNUHÓPAR

SNÆFELLSKUR
náttúruauður

SNÆFELLSKUR
menningarauður

SNÆFELLSKUR
þekkingarauður

Kerfisbundin framsetning stefnu

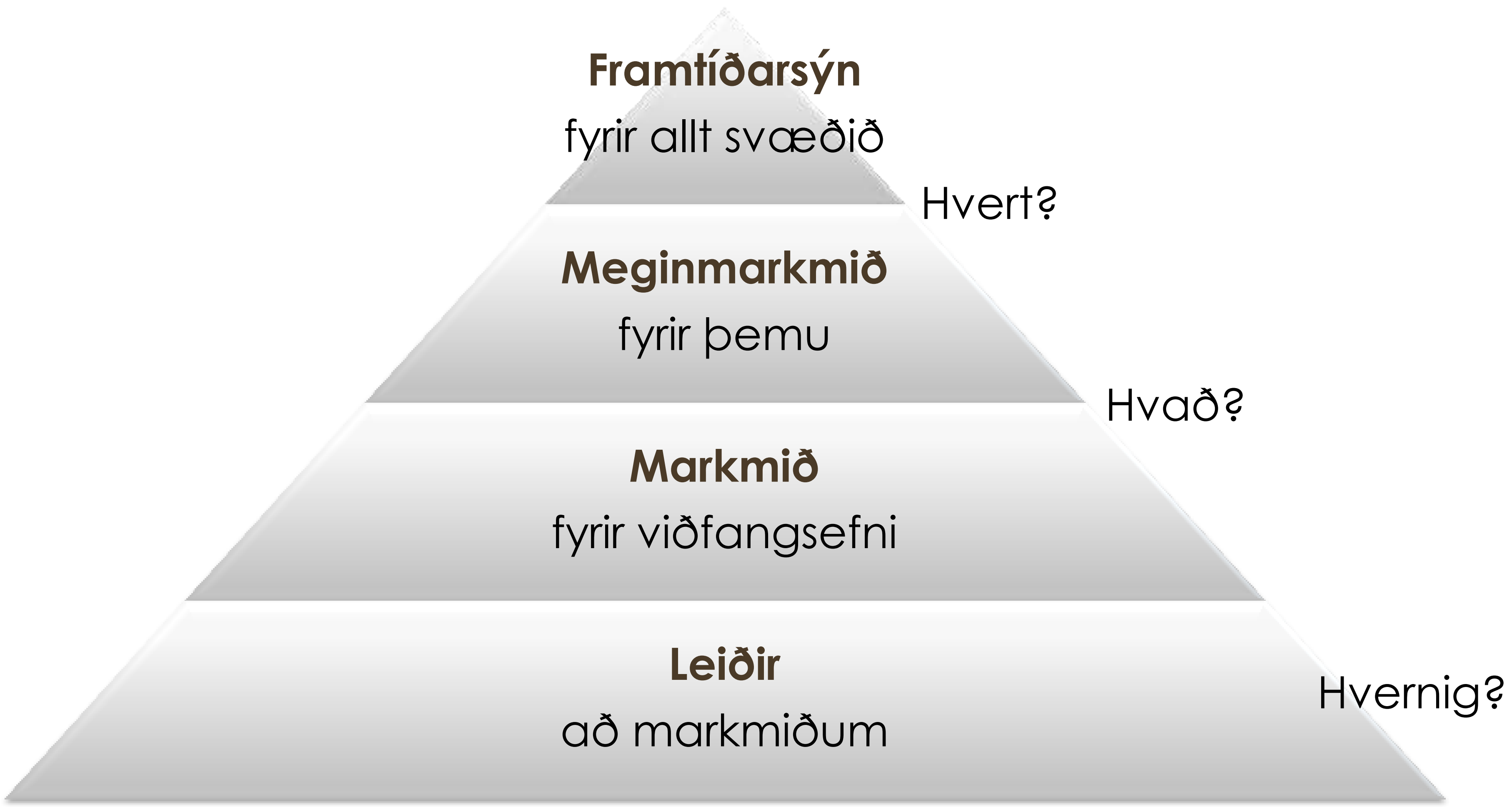

Framtíðarsýn

Á Snæfellsnesi þekkja íbúar og virða einstakan náttúru- og menningararf, nýta hann og viðhalda honum, með áherslum í

- byggðaþróun,
- atvinnustarfsemi,
- skóla- og rannsóknarstarfi og
- daglegu lífi.

Svæðið er því eftirsótt til búsetu og ferðalaga og

„Snæfellsnes“ er sterkt vörumerki.

Áætlun um 6 þemu

ÞEMU		
snæfellsk LÍFSGÆÐI	Búsetuskilyrði	Skólar
	Menningarlíf	Lýðheilsa
snæfellskt LANDSLAG	Þjóðgarður	Líffræðileg fjölbr.
	Jarðfræðileg fjölbr.	Sveitir og bæir
snæfellskur MATUR	Matarmenning	Landbúnaðarvörur
	Sjávarfang	Annað hráefni
snæfellskur IÐNAÐUR	Upplýsingaiðnaður	Framleiðsluiðnaður
	Skapandi greinar	Mannvirkjagerð
snæfellskt FERÐALAG	Staðarandi, gæði	Ferðaleiðir
	Lykilþemu	Grunngerð
snæfellsk GRUNNGERÐ	Vegir, stígar, alm.samg.	Fjarskipti, veitur
	Hafnir, flugvellir	Stjórnun

Þrjár tegundir markmiða

	Svæðisskipulag - sóknaráætlun		
	Stefna í skipulagsmálum	Stefna í atvinnumálum	Stefna í fræðslu – og markaðsmálum
TEGUNDIR MARKMIÐA	U - markmð • mótun umhverfis og byggðar	A – markmið • þróun atvinnustarfsemi	Þ – markmið • þekking, miðlun og markaðssetning
FRAMFYLGD MARKMIÐA	aðalskipulag deiliskipulag bygginga- og framkvæmdaleyfi	fjárhagsáætlanir framkvæmdaáætlanir verkefnaáætlanir	

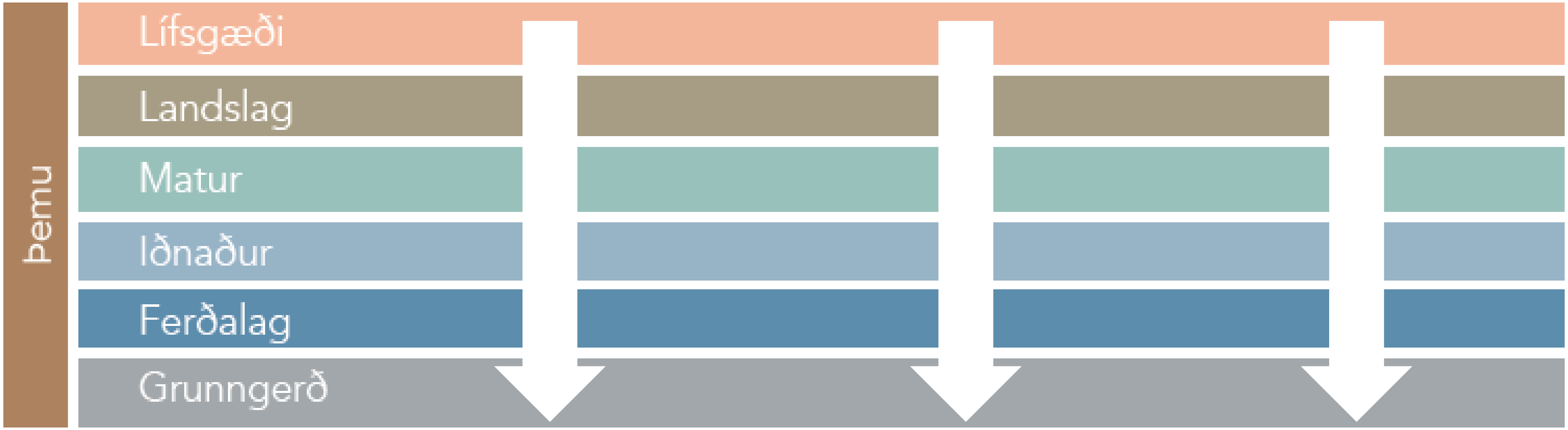

snæfellskur matur

MATUR

MEGINMARKMIÐ FYRIR SNÆFELLSKAN MAT

Nýsköpun og framleiðsla á hreinum gæðamatvælum úr snæfellskum hráefnum aukist. Aðilar í veitingaþjónustu nýti sem mest matvæli af svæðinu. Verðmætasköpun í greininni aukist.

Til að stuðla að þessu meginmarkmiði eru sett fram eftirfarandi markmið.

MATARMENNING

Markmið

U14 Matvælaframleiðsla fari fram í beinum og nánum tengslum við náttúruna og með sjálfbæra nýtingu auðlinda að leiðarljósi.

Leiðir að markmiði

U14.1 Móta stefnu í umhverfis- og skipulagsmálum (aðalskipulagi) sem styður við hlutverk svæðisins sem matvælaframleiðslusvæðis, m.a. með því að gera ráð fyrir að önnur atvinnustarfsemi falli vel að þessu hlutverki og hafi ekki andstæða hagsmuni.

U14.2 Tryggja nægt framboð af lóðum, á svæðum sem henta vel undir matvælaframleiðslu.

U14.3 Hafa í hávegum snyrtimennsku og góða umgengni á lóðum og opnum svæðum.

U14.4 Leitast við að hafa til reiðu svæði þar sem almenningi býðst að rækta eigin matjurtir.

Markmið

A10 Vöruþróun í nýtingu hráefnis og matvælavinnslu eflist og verðmætasköpun aukist.

Leiðir að markmiði

A10.1 Stofna samstarfshóp eða tengslanet um mat. Hópurinn fjalli um hvernig þróa megi nýjar vörur og auka verðmætasköpun í matvælavinnslu út frá ýmsum hliðum, s.s. hráefni, nýtingu og framleiðslu, matreiðslu, miðlun, sölu og kynningu o.s.frv. Í hópnum starfi fulltrúar ólíkra aðila sem koma að mat á einhvern hátt, s.s. fiskverkendur, bændur, veitingastaðir, fiskmarkaður,

snæfellskt ferðalag

Strandmenning Snæfellsness

Þróa áfram verkefni tengd samspili landbúnaðar og útvegs, hafs og lands, í fortíð og nútíð. Vinna t.d. í samhengi við Krókaverkefnið (Lífið við sjávarsíðuna – áfangastaðurinn Snæfellsnes) og samstarf á grunni Breiðafjarðarfléttunnar.

Lífríki Snæfellsness

Þróa áfram verkefni tengd fuglaskoðun og annarri náttúruskoðun á sjó og landi. Vinna t.d. í samhengi við Breiðafjarðarfléttuna og skýrsluna *Fuglaskoðun á Snæfellsnesi og í Dölum* sem gefin var út af Náttúrustofu Vesturlands og Rannsóknasetri Háskóla Íslands á Snæfellsnesi í mars 2012.

Söguslóðir Snæfellsness

Þróa áfram verkefni tengd ríkri sögu svæðisins. Vinna t.d. í samhengi við Sögulandið Vesturland, verkefnið um Sögu og Jökul, fornminjarannsóknir að Gufuskálum, Sjóminjasafnið á Hellissandi, Pakkhúsið í Ólafsvík, Sögumiðstöðina í Grundarfirði, Hákarlasafnið í Bjarnarhöfn, Norska húsið í Stykkishólmi og Sögufylgjuverkefnið, sem nær m.a. yfir Staðarsveit.

Vatnið á Snæfellsnesi

Þróa áfram verkefni tengd ölkeldum, heitu og köldu vatni í ýmsu samhengi, m.a. tengt baðaðstöðu, heilsurækt og listum. Vinna t.d. í samhengi við Vatnasafnið í Stykkishólmi, verkefni Vatnavina á Snæfellsnesi og hugmyndir um heilsulindir við Laugargerði, á Lýsuhóli og við Berserkseyri.

Dulmagn Snæfellsness

Þróa áfram verkefni tengd krafti og töfrum Snæfellsjökuls og náttúru svæðisins, sögum af álfum og huldufólki, draugum, skrímslum, tröllum og geimverum. Vinna t.d. í samhengi við samstarf Sögufylgja á sunnanverðu Snæfellsnesi og Sveitaveginn.

Jarðfræði Snæfellsness

Þróa áfram verkefni, ferðaleiðir og áfangastaði tengda fjölbreyttri og merkilegri jarðfræði svæðisins. Vinna t.d. í samhengi við Eldfjallasafnið í Stykkishólmi og stefnu þessa svæðisskipulags um jarðvang.

Sjórinn við Snæfellsnes

Þróa áfram verkefni tengd sjósporti, s.s. brimbrettaiðkun, kajakróðri, köfun, sjósundi og stangveiði frá landi og af sjó.

Áfangastaðir og ferðaleiðir

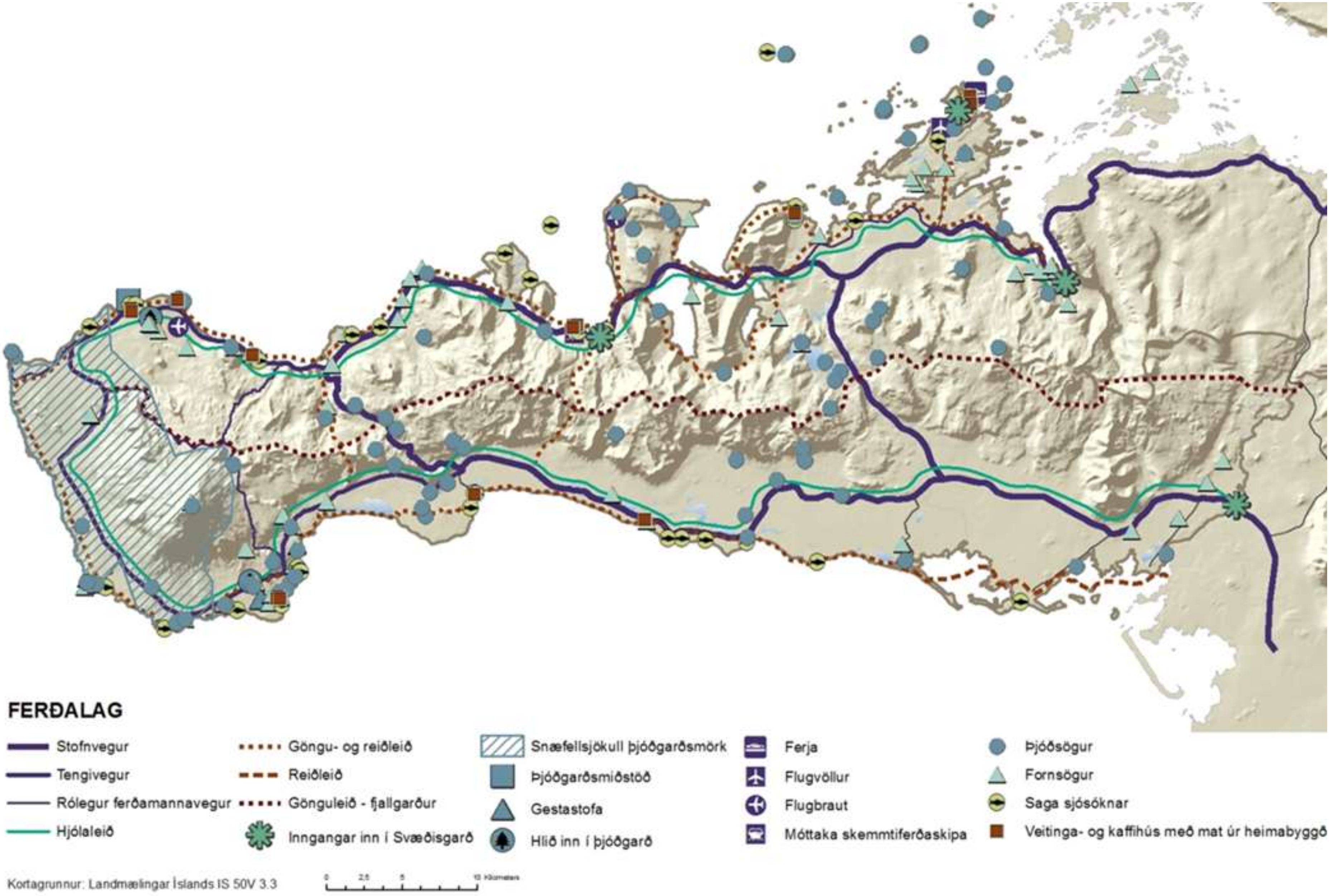

Karaktersvæði Snæfellsness

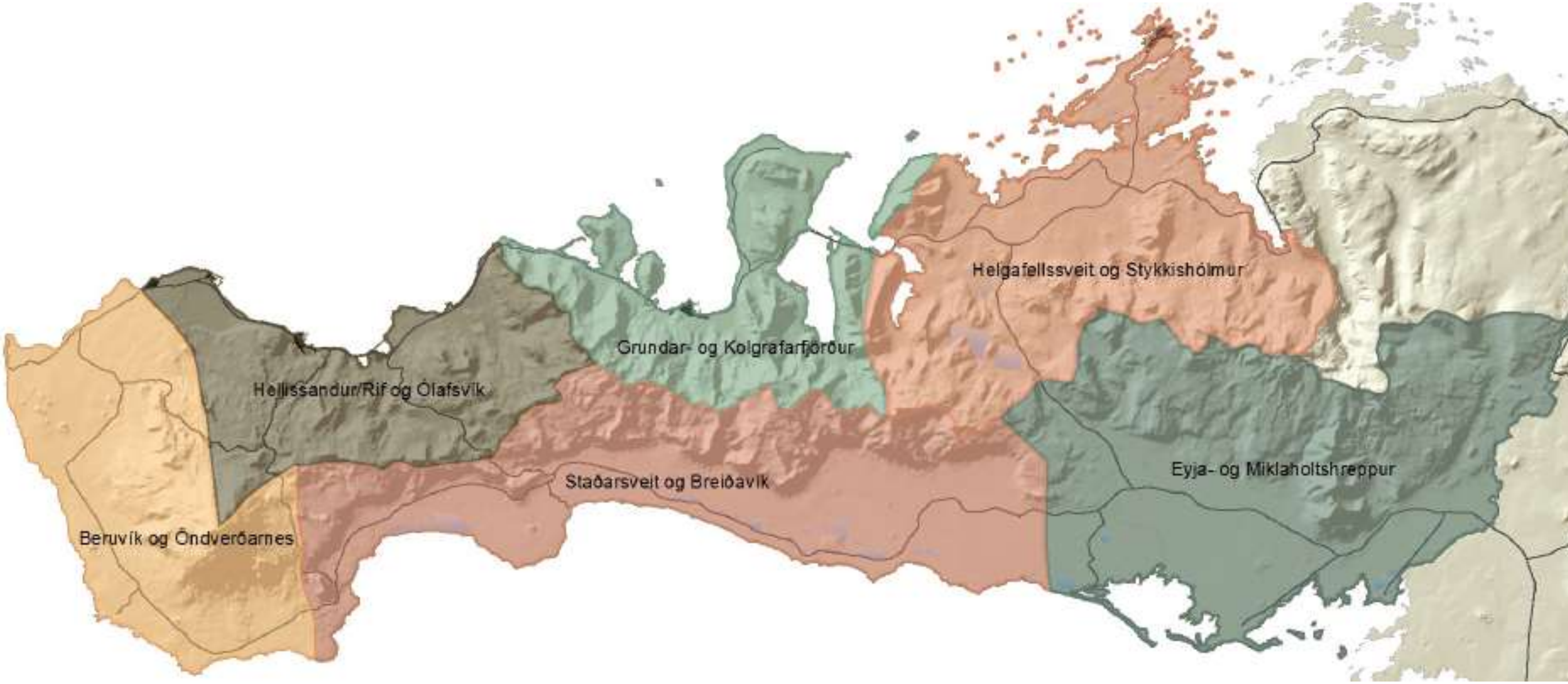

Ímynd Snæfellsness

Snæfellsnes sem vörumerki

ÍMYND Snæfellsness

Lykilsvið

snæfellsk UPPLIFUN

snæfellsk JARÐFRÆÐI

snæfellsk STRAND-MENNING

Lykilorð

Lykilsvæði

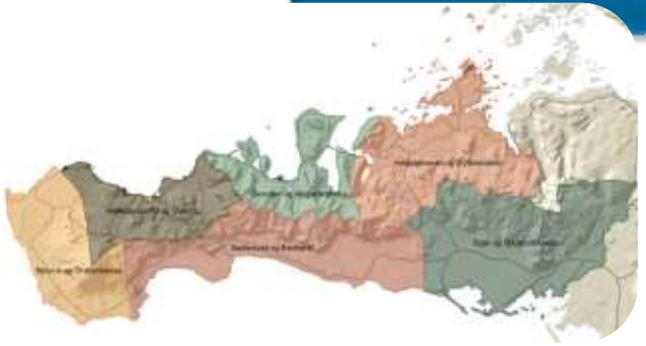

Lykiltákn

Takk fyrir!